

Dreefzicht:

Uitbreiding van bedrijven of bebouwing van de Haarlemmerhout is niet toestaan.

In het beheerplan van de Haarlemmerhout staat:

‘Dreefzicht heeft altijd een centrale plaats ingenomen in de Hout (Rombout en Helsdingen, 2008). Met de aanleg van de Fonteinlaan in de jaren zestig kan het deze belangrijke spilfunctie niet langer vervullen. Onderzocht wordt hoe Dreefzicht deze belangrijke spilfunctie weer terug kan krijgen, zodat de Haarlemmerhout weer een hart krijgt. Binnen de Hout heeft Dreefzicht, oorspronkelijk het einde van de Dreef, altijd een centrale plaats ingenomen. De voormalige Herensociëteit stond op een terp in een parkachtig decor van strakke gazons met monumentale bomen. Met de aanleg van de Fonteinlaan in de jaren zestig, is deze centrale positie komen te vervallen. Voor het autoverkeer zijn de gazons vervangen door asfalt, en moesten de monumentale bomen wijken. Dreefzicht staat nu aan een brede, drukke, verkeersader van regionaal belang. Hierdoor kan het ruimtelijk gezien niet langer het hart zijn van de Hout.’

Dat is wat anders dan het voorplein een open karakter geven en een parkeerplaats in het bos aanleggen. Is de opdracht wel juist geformuleerd? Is het niet nodig om het voorplein een open karakter te geven, en zijn er andere manieren om Dreefzicht weer een spilfunctie te geven?

Namens Stichting Haarlemse Bomenridders,

Harry Hobo, voorzitter van Stichting Haarlemse Bomenridders

Agnes Berkemeijer, lid van Stichting Haarlemse Bomenridders

Namens Haarlemse Bomenwachters,

Hilde Prins, lid van de Haarlemse Bomenwachters

Namens Adviesgroep Ecologisch Toch,

Peter Bulsing, lid van Adviesgroep Ecologisch Toch:

Ronald Brakel, lid van Adviesgroep Ecologisch Toch:

Frank Zoontjes, lid van Adviesgroep Ecologisch Toch:

Voorstellen van de Haarlemse bomen-belangenorganisaties gezamenlijk, voor het Haarlemse bomenbeleid en de Haarlemse bomenverordening 2019

aangeboden aan wethouder Snoek en de leden van Commissie Beheer van de Haarlemse gemeenteraad
op 5 september 2019

*Bomen zijn de meest effectieve en makkelijkste manier voor de stad om **klimaatneutraliteit** te bereiken, en **klimaatadaptief** te worden (dus de meest effectieve manier voor het behalen van de gemeentelijke doelstelling “Haarlem Klimaatneutraal 2030” en “Haarlem Klimaatadaptief 2050”, zoals opgenomen in het coalitie-akkoord “Duurzaam Doen” 2018-2022).*

*Bovendien bevorderen bomen de **leefbaarheid** en het **welzijn** van de inwoners, en spelen ze een cruciale rol bij de **biodiversiteit** in de stad.*

Behoud van bomen en het vergroenen van Haarlem zouden de primaire uitgangspunten moeten zijn van de Haarlemse bomenverordening en het Haarlemse bomenbeleid.

De gezamenlijke bomen-belangenorganisaties uit Haarlem stellen het Haarlemse gemeentebestuur voor de volgende punten over te nemen in het Haarlemse bomenbeleid, en de Haarlemse bomenverordening:

- **T.a.v. vergroenen:** door kapaanvragen zorgvuldig te beoordelen en goede beoordelingscriteria in de juridische paragraaf op te nemen. Ook kapaanvragen voor particuliere bomen moeten daaraan voldoen. Op dit moment wordt 80% van alle particuliere kapaanvragen gehonoreerd zonder noemenswaardige toets. Dit gaat ten koste van kostbaar groen en de biodiversiteit. Er worden **1700 bomen extra** geplant, conform het coalitie akkoord Duurzaam Doen 2018-2022. Er wordt onderzocht waar zonder verlies van parkeerplekken bomen op een plek met goede groeiomstandigheden geplant kunnen worden. In het centrum is al plaats voor 200 bomen extra.
- **T.a.v. kapvergunningen:** Heldere criteria voor het aanvragen en de toetsing van kapvergunningen, zodat bomen niet onnodig worden gekapt. Dit geldt zowel voor gemeentelijke als particuliere bomen. Bomen in voortuinen, vanaf de straat zichtbaar en belangrijk voor de leefbaarheid en straatbeeld moeten goed worden beschermd, een kapvergunning is altijd nodig.

Bomen in kleine tuinen krijgen eerder een kapvergunning dan in een grotere tuin. De grens ligt op 45 m2 tuin. Gratis digitaal inzage in aangevraagde kapvergunningen, gekoppeld aan boomcode nummers van opendata, per adres (niet gebundeld), met een open data kaartje erbij, en volledig, zoals alle rapporten, VTA controles, foto's, en inclusief motivatie voor de kapaanvraag of kapvergunning. De motivatie moet compleet zijn en de voorwaarden van de bomenverordening volgen.

Als de redenen voor kap voor iedereen duidelijk zijn doordat rapporten inzichtelijk zijn, zal dit uiteindelijk leiden tot minder bezwaren omdat de gemeente zo duidelijkheid schept, en particulieren zelf kunnen zien waarom de kap eventueel gerechtvaardigd is.

Bundeling van kapaanvragen zoals dat nu gebeurt, werkt verlamdend en moet worden herbezien. Als voor één boom van de 10 een zienswijze wordt ingediend, moet men wachten met de werkzaamheden voor de 9 andere bomen. Informatie met reden kap-aanvraag op de desbetreffende boom. Bijv. d.m.v. QR-code die gescand kan worden met smartphones, en die doorlinkt naar alle relevante informatie, zoals de kapvergunning, inclusief bijbehorende rapporten.

- **T.a.v. optimale groei-omstandigheden:** Bomen moeten gezond kunnen blijven, dus optimale groei-omstandigheden krijgen. Dat betekent een voldoende groot, op maat gemaakt plantgat, gevuld met de juiste grondsoort. Aanplant in het juiste seizoen, en drie jaar na aanplant extra blijven verzorgen (bijv. watergeven). Hier komen heldere criteria voor. Plant niet rijen vol dezelfde bomen, dat is risicovol van ziekte van bepaalde boomsoorten, en komt niet ten goede aan de biodiversiteit. Plant bij herplant niet altijd dezelfde boomsoort terug, maar kijk of er verbetering mogelijk is door de boomsoort op de omstandigheden aan te passen.
- **Invoeren van een bomenmonitor of bomenboekhouding:** Om de kwaliteit van het groen en de voortgang van de vergroening van de stad (het toevoegen van extra groen, dus bovenop herplant) te kunnen blijven volgen, en eventueel bij te sturen, is een kwartaal-rapportage in de vorm van een Bomenmonitor noodzakelijk. Zie bijv. de Amsterdamse Bomenboekhouding. Daarin zijn opgenomen hoeveel kapaanvragen er lopen, hoeveel bomen er zijn geherplant, etc. Voorbeeld: https://drive.google.com/file/d/1A7_57OEB4RJY1Qf9OzAWoBRuy8znLcoC/view?usp=sharing
- **Invoeren van een groentoets bij bouwprojecten :** Bij ontwikkelings-/bouwprojecten moet er altijd een groentoets zijn. Uitgangspunt bij de groentoets, is om bomen zoveel mogelijk te behouden, en in een vroege fase bomen en groen bij de plannen te betrekken.
- **T.a.v. herplant:** Het verplanten van bijzondere bomen kan in bouwprojecten veel bomen sparen. Als daar in een vroege fase van de bouwplannen mee gestart wordt, kan dat succesvol worden gedaan. Andere steden (Den Haag) verplaatsen bomen zelf naar een eigen terrein waar ze optimaal worden verzorgd en weer herplant waar dat kan. Zo behouden die steden hun beste groen, en hoeven ze niet steeds weer opnieuw te beginnen, met kleine bomen. Compensatie-principe bij herplant: Niet enkel de boom, maar ook de hoeveelheid bladmassa telt. Een grote

beuk staat gelijk aan duizend kleine sprietjes als het gaat om leefbaarheid, schaduwwerking, fijnstof filtering en CO₂ opslag. Daarom stellen wij voor bij kap van een boom een gelijkwaardige boom qua omvang te herplanten. Kan dit niet, dan vervanging met meer, minder dikke exemplaren. Dit naar voorbeeld van Amsterdam. Een uitgewerkt plan en een infographic: <https://drive.google.com/file/d/1i6WUMYIPnnR-nASCa-YQKTmle0QXFdmF/view?usp=sharing>
<https://drive.google.com/file/d/1Nvfb9r0ag8T35YDJCV1cxoUSn8ODM5TQ/view?usp=sharing>
Hoe staat het met het Herplantfonds? Hoeveel is daar nu ingestort, vindt herplant steeds binnen een jaar plaats, etc.?

- **T.a.v. de juridische borging in de Bomenverordening 2019:** De bomenverordening is het handvat en de juridische onderbouwing die de doelstellingen van de gemeente ondersteunt. Een toetsingskader voor vergunningen is essentieel. Een verzwaring van de eisen gesteld aan de kapaanvraag steunt de doelstelling het groen in de stad beter te beschermen en versnelt het beoordelingsproces omdat relevante gegevens direct bij de aanvraag al beschikbaar zijn en voor iedereen in te zien. Hierdoor worden kostbare juridische procedures verminderd. Door bijvoorbeeld de aanvrager te vragen welk maatschappelijk belang van de aanvrager de instandhouding van de houtopstand of boom overstijgt en of alle alternatieven goed en uitputtend zijn onderzocht zal een kapaanvraag beter beargumenteerd worden ingediend. Landelijke richtlijnen voor inspectie of beoordeling moeten gehanteerd worden als die er zijn. Bezwaarprocedures worden gevolgd en afgerond voordat er tot kap kan worden overgegaan. Vergunningen voor fors snoeien en kandelaberen veel duidelijker opnemen in de bomenverordening. Kandelaberen is een noodgreep die veel bomen niet overleven, waardoor het groen in de stad afneemt.

In de bijlage hierover is dit verder uitgewerkt:

https://docs.google.com/document/d/1-CKZt7iHNBomQ_iXV_YMyHldGyIm8zs7f8Dv_CfBqc/edit

T.a.v. particuliere bomen:

- In kaart brengen van particuliere bomen: Er zijn tienduizenden tuinen in Haarlem waar nog veel bomen staan, soms bijzondere bomen, zelfs monumentale bomen. Deze tuinen zijn ook belangrijk voor de biodiversiteit. Bomen zijn door een externe partij voor Haarlem al in kaart gebracht. Haarlem kan hier voor enkele duizenden euro's inzage in krijgen, en dan deze bomen opnemen in het bijzondere bomenregister indien ze aan de criteria voldoen. Of zelf een (laser-) onderzoek uitvoeren. Zieke particuliere bomen: Zieke particuliere bomen die een gevaar vormen voor andere bomen in Haarlem, worden gratis door de gemeente verwijderd. Verplichting voor particulieren om mee te werken. Hetzelfde voor wat betreft de verwijdering van *invasieve* exoten, zoals Japanse Duizendknoop. Bomen weggeven aan particulieren: Naar voorbeeld van Amsterdam kunnen particulieren een boom krijgen tot een bepaalde waarde. Omdat 70% van de openbare ruimte in particuliere handen is, en de gemeente maar 30% in handen heeft, die ook nog eens flink bebouwd is en gaat worden: kijken naar regeling Amsterdam en bijv. Denemarken, waarbij bomen op particulier terrein worden geplaatst: subsidie tot 100% om een publieke boom in je particuliere voortuin te plaatsen, op voorwaarde van gemeentelijk toezicht op die boom. En begin dan met bomen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Voorbeeld: <https://bomenvooramsterdam.org/>. Betere bescherming van particuliere, bijzondere bomen: (waardevolle en monumentale bomen) door particuliere bomen

op te nemen in de lijst, deze bomen in principe niet kappen tenzij er echt zwaarwegende redenen voor zijn.

- **Invoeren boombesparend beleid bij boomziektes:** Ziektes kunnen grote gevolgen hebben voor het boombestand. In Haarlem staan 3000 iepen die kunnen worden gevaccineerd tegen iepziekte.
- Goed boombeheer is een kwestie van kennis en passie. Elke boom is anders en vereist een andere aanpak. Verkeerde keuze bij bijvoorbeeld snoeien kan jarenlang gevolgen hebben voor het groen. Dat is kostbare kennis die in jaren wordt opgebouwd en die behouden moet blijven. Daarom stellen wij voor het **groenbeheer** niet uit te besteden aan een verbonden of derde partij, maar **weer geheel door de gemeente Haarlem zelf uit te laten voeren**. Dit naar voorbeeld van andere steden, zoals Amsterdam. Dit is goedkoper, en opgebouwde kennis blijft behouden. Werknemers krijgen een baan met zekerheid.
- **De aanleg van enkele Tiny Forests:** Stimuleren o.a. de biodiversiteit. De gemeente heeft mogelijke locaties geïdentificeerd, maar de uitvoering stagneert. Jaarlijks een IVN subsidie mogelijkheid? SOR: budget voor extern onderzoek.
- **Meer daadkracht voor Steenbreek023:** De verharding in tuinen heeft gevolgen voor de rioolcapaciteit en teruggang van de biodiversiteit. Uitbreiding van die capaciteit is kostbaar. In bestemmingsplannen zijn erven /tuinen aangegeven. In het bestemmingsplan is een maximum te bebouwen percentage aangegeven wat van belang is als bijvoorbeeld een uitbouw of serre wordt gebouwd. Wat echter ontbreekt is een maximaal te betegelen percentage van de tuin opgenomen in de bestemmingsplannen.
- **Herstel en uitbreiding van de biodiversiteit:** Bermen moeten veel meer een ecologische basis krijgen. Dit betekent in de praktijk de juiste bloemen, mossen, kruiden, en heesters, en het juiste maaibeheer voor zover van toepassing. Apart beleid voor bomen in stedelijk of buitengebied. Beleid voor m2 recreatief groen en m2 ecologisch groen. Bijlage: <https://drive.google.com/file/d/1zig4rfZknVoR3wilg6JpBT3cEZrCH0WG/view?usp=sharing>
- **Actualisering van de beheerkaarten:** Overzicht primaire functie: onderscheid maken naar recreatief of ecologisch groen.
- **Aanplant:** Groenaanplant bij nieuwbouw niet overlaten aan aannemers. Variatie in aanplant (beter voor aanzicht, biodiversiteit, en bescherming bij boomziektes). Bomen planten die betere weerstand hebben tegen boomziektes (soort-echt, inheems materiaal).

- **Waarde van bomen bepalen en vastleggen:** Bijv. m.b.v. I-tree: I-tree gebruiken om financiële waarde van bomen te berekenen. Bijv: de waarde van de monumentale plataan in het Sarphatipark in Amsterdam heeft een waarde van €104,23 per jaar, volgens de I-tree berekening.

Hoe nu verder?

Werkgroepcommissie Bomen(-verordening en -beleidsplan):

Ons voorstel is om een kleine werkgroep op te richten met daarin in ieder geval de ondergetekenden en een aantal raadsleden, zodat al in een vroege fase commitment verkregen wordt, en afgestemd kan worden.

Deze werkgroep bereidt de aanpassingen voor op de Bomenverordening 2019 en het Haarlemse bomenbeleidsplan, die in het laatste kwartaal van dit jaar voorliggen aan de Commissie Beheer van de Haarlemse gemeenteraad.

Door tijdens het proces continu de resultaten terug te koppelen en waar nodig bij te sturen, zal sneller resultaat tot stand komen waar ook de diverse deskundigen van de bomen-belangenorganisaties, mee zullen kunnen instemmen.

Ondertekend door:

Namens Stichting Haarlemse Bomenridders,

Harry Hobo, voorzitter van Stichting Haarlemse Bomenridders
Agnes Berkemeijer, lid van Stichting Haarlemse Bomenridders

Namens Haarlemse Bomenwachters,

Hilde Prins, lid van de Haarlemse Bomenwachters

Namens Adviesgroep Ecologisch Toch,

Peter Bulsing, lid van Adviesgroep Ecologisch Toch:
Ronald Brakel, lid van Adviesgroep Ecologisch Toch:
Frank Zoontjes, lid van Adviesgroep Ecologisch Toch: